

jo ljubi nad vse. Ali koliko se greši ravno s to ljubeznijo, ker se ne ljubi prav. Saj je tudi zdravilo lek proti boleznim. Ali isto zdravilo more biti smrtonosno če se ga ne rabi o pravem času, v pravi meri. Vzgoja je največja, najtežja, najvažnejša umetnost. Kiparska umetnost nam obdeluje kamen, slikarska nam predočuje podobe s čopičem in platnom, zlatarska obdeluje zlató in drage kamene, a vzgojevalna umetnost obdeluje, kar je neprecenljive vrednosti, obdeluje dušo našo pravi Jemeršič. Vzgajajte nam jeklenih značajev in blagih src. Jeklenih značajev mili domovini, a blagih src Bogu. Vzgoja pa naj začne že v maternem telesu. Veste li ceniti važnost materinstva? Mati sama mora biti blaga, plemenita, značajna, delavna, požrtvovalna, čista, sveta. Težko je gotovo združiti toliko lepih lastnosti, ali vsaka naj se trudi, da je kolikor možno popolna, ker ne pravi samo sedanji modri atavizem, a že stare prislovice slovejo: Jabelko ne pade daleč od debla. Kakoršna mati taka hči. Slabo drevo ne more roditi dobrega sadu i. t. d. Popoln ne more biti nihče, a prizadevajmo si, spoznavajmo se, sodimo same sebe ostro. Če spoznamo same sebe, potem nam je lahko hrepeneti po popolnosti, a ne na videz, radi hvale ljudi. Popolnost naj bo v srcu in od tam se zrcali v vseh dejanjih.

Malo, revno bitje pride na svet. Mati ga mora odgojevati a precej tudi vzgojevati. Ne mislimo, da je to bitje neobčutno, ki ne vidi nič, ne sliši nič. Začnite precej o matere ter ne mudite nobenega dneva, nobenega trenutka! Gotovo ne učimo otroka prve mesece nobenih umetnosti. Ali govoriti mu je treba, peti, negovati ga. Da, da, toliko že čuti in pozna ali doni na uho. Ljubeznjiv materin ali pa drug nepoznan suhoparen glas. A kakor raste in se razvija telesno, tako skrbite tudi za dušo, za srce. Ah, da bi mogla izliti svoje srce na papir, da bi vam mogla vsaj nekoliko popisati kako plemenita, kako vzvišena, kako nedosežna je ta naloga. Praša naj se zató vsaka mati, je li vredna, da nosi to sveto ime. Glej, Bog ti izroči nežen, krasen, nepokvarjen cvet. In kaj storiš ti nevredna, slaba, lahkomisljena mati? Osuješ, pogaziš, zamoriš ga, da podivja in čestokrat žalostno pogine; ali pa mu zdaj pa zdaj priliješ, ogrebeš. Se ve, če imaš ravno čas in voljo zato, ali kadar ti dopuščajo drugi opravki, tako, da ne more ne živeti, ne oveneti in žalostno hira sebi in drugim v gorje. Ti pa vzemi nežni cvet, ki je več vreden nego vsi biseri svetá in vse zvezde neba. Vzemi ga, čuvaj ga zvesto, vztrajno vedno. Prva skrb, ko se prebudiš naj bodo tvoji otroci, ko delaš misli na nje, ko počivaš isto tako, zvečer, ko legaš ne zabi jih. Po noči in po dnevi, doma in drugod, vedno, vedno misli na nje in nikoli ne bo preveč. Da me umejete! Ne mislim s tem, da bi ves dan bdè in spè *samo* gledale otroke in nič drugega. Ne, biti morate *pridne* gospodinje, *ljubeznjive* soproge, *goreče* kristijane, *požrtvovalne* rodobjubkinje, *dobre* matere. Človek, osobito pa mati ne more, ne sme mnogo počivati.

Poznam priprosto žensko, ki ima pet nedoraslih otrok. Sama kuha, sama pere, sama šiva in še ima časa, da čita poučne knjige. O da bi videli otroke, kako so

vsi umiti, snažni, zakrpani in kako se znajo vesti in govoriti. A ta zlata mati jim vedno govori, poučuje, svari, kara. Vedno je dobre volje, vedno je pripravljena pomagati in pokazati kar je otroku treba. Ravno tukaj pa greši mati največ, ker nima dovolj *potrpežljivosti* in *vztrajnosti*. Učimo se tedaj teh dveh neobhodno potrebnih, zlatih lastnosti. Kako popustljive smo večkrat napram otroku, ker se nam ne ljubi, ker smo nervozne. Srečna, srečna mati, ki je oborožena z vztrajno ljubeznijo in skrajno potrpežljivostjo. Tudi ne mislim, da bi otroku ves dan pridigale in prigovarjale. Prosto naj se otrok zabava z drugimi otroci. Otroku ni dobro samemu biti. Kjer je eden sam, poišče naj se mu primerna družba. Gotovo ste že opazovale, kako izvrstne zabave si napravljajo sami otroci. Kako se zdaj božajo, zdaj zopet prepirajo, a tu naj se sami spet pomirijo, ni treba vedno posegati vmes. Le če je skrajna sila, treba braniti, a razsodi naj se pravično, nepristransko, ker otrok dobro čuti, kje je pravica a kje krivda. Ne branite se ostrosti, vrle matere, a to tudi pravočasno in primerno značaju otrokovem. Nekojim je dovolj beseda, drugi ne ume lahkega svarila, treba je tedaj ostreje postopati in v skrajni sili vporabiti se more tudi šiba, a le v skrajni sili in le redko kedaj drugače nima nobenega vpliva več.

Učite otroka *ubogljivosti*, to je temeljni kamen. To je trdna podlaga, na katero morete zidati zlate gradove, nerazrušljive trdnjave. Kako se mora zidati, kaj storiti, kaj opustiti, povem vam prihodnjič enkrat. A tudi vsaka mati naj se zanima za to svoje najvažnejše vprašanje. Pošiljajte zato „Slovenki“ o tem spise in vprašanja, iz teh se posname, kar je dobrega in poučnega. Kajti edino le v občem zanimanju more vspevati in koristiti naša stvar.

Simona Gregorčič

Biló je tiho. Po grmovji milo
Se petje tvoje, slavulj! je širilo.
Oh, živilo ti lice!
V blaženstvu vsa okoli
Je trepetala, mrla
Cveteča gošča, in samé zvezdice
So čudile se, zroč iz neba doli,
Divotnim melodijam tvoj'ga grla.
Čemu, čemu nakrat nevihta silna
Je zabučala čez mirno goščavo,
In suh je led nevsmilna
Zasula ti na glavo?

— — — — —

Prešlo je vse! Zopét tišina grobna
Zavela je po gošči; a podobna
Ni bila prvi! Slavček moj, sirota!
V bolesti si se zvijal sredi pota
In vztrepetal, ker vihar ti ljuti
Ah, strl je bil peruti!

Poteklo je več časa
 Da slišati ni bilo tvojga glasa.
 A čas ozdravlja, radost se pónavlja!
 V tišini zopet glasi milo vbrani
 Nakrat so zadoneli na vse strani.
 Da! čil si spet, in zdrav, in poln milobe,
 Kot bil si prejšnje dobe.
 Oh, pevec ljubeznjivi,
 Na mnoga leta naj te Bog nam živi!
 Da, prešlo je! A zdaj v radósti novi
 Zopet se vzpni na vejico zeleno,
 In novi naj glasovi
 Veselo zadoné, in zaželjeno
 Naj petje spet razlega se po krasni,
 A ne več jasni, mirni in veseli,
 Slovenski nam deželi.
 Oh, srca blaži, ki razpor jih draži,
 In kroti s petjem vzbunjene duhove,
 In svári izneverjene sinove,
 Ki gluhi in nesložni,
 Krvave rane vsékajo pretožni
 Nesrečni majki, ki zaman jih zove!
 Zapój nam, slávec ljubi,
 In časa več ne gubi.
 Zapoј nam, pevec zlati,
 Ne mudi se! Slovenija te mati
 Želi in kliče te; in glej, prvaka
 Med pevci zopet narod tvoj te čaka!

Z a m e j s k i.

Mladostne sanje

spisala Vanda

(Dalje.)

Solnce mi je posijalo v sobo skozi na pol zaprte vetrnice, vzdignila sem glavo, méla si oči in iskala okoli s pogledom. Da, tu je bil tintnik, tu sem imela peró, tu sem imela velik dnevnik, tam pri mizi, kjer sloni moja sinočna plesna obleka, sedel je nekdo, ki se je zval Stanko, a katerega nisem poznala, jaz sem pisala neki Zorki, katere tudi nisem videla nikdar; vse, vse takó živo, takó resnično, da ne morem verjeti, da ni bilo res. Da sem jaz poročila moža, katerega bi ne ljubila iz svojega srcá, kakó se mi more to še sanjati? Na onega zopernega človeka, na — Davorina sem pa mislila z ljubeznijo v sanjah, na onega, katerega sovražim, ha, ha, ha! —

Kriva je bila ciganka, samo ciganka teh mojih sanj ali dnevnik si vendar hočem pisati, ker sem že sanjala o njem. Začenjam s prorokovanjem stare ciganke od včeraj:

Meseca decembra 18—

Dobro igra svojo ulogo. Sicer nikakor, da bi verovala njenemu praznemu besedičenju, poslušala sem jo le, da sem se je čim preje odkrižala. In kako bi mogla verjeti to, kar mi je pripovedovala brezzoba starka?

Ha — ha! Tega pa že ne! Po njenih besedah je meni usojeno ljubiti človeka, katerega sedaj preziram! Ha — ha! Morda onega... lepega... Kako je afektiran in kako ošabno se vede po poti dobro vedé, da je lep. Cestokrat ima navado, da že od daleč ko nas zagleda, kopico učit. kandidatinj, potiplje polahko svoj ovratnik, da se prepriča je li vse v redu; neprenehoma pa si viha jedva vidne brke. In o tem človeku sem sanjala nocoj, da sem ga ljubila! brrr... in da sem bila poročena z drugim!?

Če je v družbi kakęga tovariša, smeje se, da pokaže dve vrsti belih zob, kateri vé, da mu dičijo lepa usta. Razen tega je pa tudi zelo prekanjen on — moja antipatija, kajti navadno pohajkuje le bolj z grdimi tovariši samó, da se njegova lepota bolje zapazi.

Sicer pa ima prav, da se vede tako ošabno; vsakdo bi ravnal tako, ako bi znal, da večidel tukajšnjega žentstva opazuje le njega, da jih je mnogo, ki se ne ozirajo prav nič na svoj ženski ponos ter mu opisujejo svojo ljubav v dišečih pismicih. V tem oziru priznam mu prav akoravno mi je zopern. Čakaj pticek; mene pa že ne pripraviš tako daleč, mene že ne omamiš kljub vseh svojej krasoti.

Pa kam sem zabredla? Da bi opisovala vedenje svoje antipatije? Škoda bi bilo lepe moje knjižice. Ciganka me je popolnoma zmešala s svojimi bedarijami. Spraviti moram, drugače kdo ve, kaj utegnem nocoj še zabeležiti...

Meseca januarija 18—

Oni človek mi je od dne do dne bolj zopern, osobito od predsinočnega večera, ko sem bila z bratom v kavarni. Sedela sva, neravno blizu a vendar vstric njega. Njemu nasproti je viselo zrcalo, v katerem se je ogledoval ves čas.

Zavzel je ves prostor pri neki mizi, kakor da bi bil doma; na jedno stolico je položil palico, na drugo klobuk in rokovice, sél je pa na baržunast naslonjač. Pregledal je vse časnike, ktere je dobil, a vsakega le po dve minuti; menda ga nič ni zanimalo. Komaj se je naveličal tega, dá si prinesiti par „Damen“ in jame kaditi spuščevaje dim v kolobarjih proti ogledalu, a to vse iz tega namena, da bi se videl.

To vse sem opazovala skrivaj, in vidé, da ga opazuje tudi brat, vprašam ga: „Poznaš li onega človeka?“ „Le po imenu“, odgovori mi brat, „imenuje se Krasan!“

(Pride še.)

Čuvajte se opekline!

Spisal F. Göstl.

Kakor s špiritom, paziti se mora tudi pri delu z vsemi drugimi tekočinami, ki se lahko unamejo. Spominjam se na slučaj, ko si je neka deklica pridobila najhujše in smrtne opekline s tem, ker je zvečer pri luči snažila svoje rokavice z bencinom, prišla slučajno preblizo